

KAMO IDE EGZEGEZA? Između sustavnog prihvaćanja i raspadanja usporednog proučavanja religija

Mario CIFRAK, Zagreb

Kroz nove metode u posljednjim desetljećima polje povijesno-kritičke egzegeze postalo je tako opsežno i plodonosno kao nikada prije u povijesti te discipline. Ipak sustavni i praktični učinak egzegetskog istraživanja nikada nije bio tako malen kao danas. Upravo je unutar katoličke teologije povijesno-kritičko tumačenje Biblije poslije nužnog napuštanja statusa pomoćne znanosti još uvijek u traženju mjesta koje mu priliči. 65. rođendan prof. dr. Lorenza Oberlinnera, profesora egzegeze, bio je povod simpozija koji je održan 28. i 29. rujna 2007. u Freiburgu/Breisgau, a koji si je uzeo za temu to aktualno pitanje.

Svečano predavanje je održao dr. Peter Walter, profesor dogmatike na Katoličkom teološkom fakultetu Sveučilišta u Freiburgu. Prof. Walter je govorio o međusobnom ophođenju egzegeze i dogmatike. Izlaganje je počeo povijesnim pregledom od A. Loisyja, papinskog dekreta *Lamentabili* i enciklike *Pascendi*, zatim Pija XII. i enciklike *Divino afflante Spiritu* iz 1943. i dogmatske konstitucije Drugoga vatikanskog sabora o božanskoj objavi »Dei verbum«. Svoje izlaganje naslovio je citatom iz Gal 6,2: »Nosite jedni bremena drugih i tako ćete ispuniti zakon Kristov!«, hoteći upozoriti na sustavnu teologiju i egzegezu koje su tako upućene jedna na drugu da se uzajamno opterećuju i rasterećuju.

Dr. Gerd Häfner, profesor biblijskih znanosti iz Münchena i učenik prof. Oberlinnera, imao je predavanje »'Isus Krist je Gospodin!' Kako se utemeljuje kristološko vjerovanje?«. Svoje izlaganje podijelio je na četiri dijela:

1. Što znači »kristološko vjerovanje«?
2. Porijeklo kristološkog vjerovanja – svjedočanstvo Novoga zavjeta
3. »Implicitno« kristološko pravo?
4. Eksplicitno kristološko Isusovo pravo?

Na kraju je predavač došao do zaključka i posljedica koje je oblikovao u tri teze:

– Isusovo djelovanje je pretpostavka, ali nije razlog kristološkog vjerovanja. Tek Uskrs baca svjetlo na Isusovu osobu, u kojem je ona postala predmetom vjere.

– Kristološko vjerovanje nije iskrivljenje Isusovog prava. Između toga ne postoji suprotnost, ali ni glatki kontinuitet. Može se govoriti o uskrsnom »kristološkom obratu«: pravo koje je Isus *stvarno* pokazivao shvaćeno je na temelju iskustva Velikoga petka i Uskrsa *osobno*.

– Uskrsno utemeljenje kristološkog vjerovanja je utoliko teološki prihvatljivo, kao da Božjoj objavi u povijesti nužno pripada trenutak nejasnosti. Isusova sudbina to reflektira: Očito se moglo razumjeti pravo koje je on zahtijevao kao ono koje Bog ne podržava. Da se tek u pogledu unatrag na Isusovu sudbinu u cjelini otkriva istina njegove osobe, može biti prihvaćeno i u sustavno-teološkom razmišljanju.

Na Häfnerovo izlaganje uslijedili su kraći interventi i to prof. dr. Thomasa Böhma, patrologa i dr. Magnusa Strieta, profesora fundamentalne teologije, obojice iz Freiburga.

Sljedeće predavanje održao je prof. dr. Rudolf Hoppe, egzeget iz Bonna i kolega prof. Oberlinnera s doktoranskog studija kod Antona Vögtlea, »Apostoli – apostolstvo – apostolska Crkva. O problematici prijelaza«. On je svoju temu podijelio na dva glavna dijela:

1. Povijesni okvir – apostolsko, odnosno poslijeapostolsko vrijeme
2. Kako su apostoli razumijevali same sebe (Pavao, vrijeme poslije Pavla, hijerarhijska alternativa: pastoralne poslanice)

Zaključak i pitanja kratko su svedena na jednu rečenicu L. Oberlinnera: »'Apostolsko vrijeme' postaje tek iz pogleda unatrag normativna veličina sa značenjem koje nadilazi njegovu povijesnu situaciju.«

Osvrte na tu temu iznijeli su prof. dr. Georg Bier, crkveni pravnik i dr. Karlheinz Ruhstorfer, profesor dogmatike. I oni su s freiburškog teološkog fakulteta.

Iz perspektive promatrača cijelog simpozija govorio je dr. Paul-Gerhard Klumbies, profesor biblijskih znanosti u Kasselu, koji je od 1993. do 2004. bio profesor na Evangeličkoj visokoj stručnoj školi u Freiburgu te surađivao i s Katoličkim teološkim fakultetom.

Završnom riječi, prije svega zahvale za priređeni simpozij, skupu se obratio prof. dr. Lorenz Oberlinner, koji zimskim semestrom završava predavati na Teološkom fakultetu Sveučilišta u Freiburgu. Onaj »koji se uči Riječi« učio je da »sva dobra dijeli sa svojim učiteljem« (Gal 6,6) i svom učitelju želi: *Gaudeat Dominus super te in omnibus bonis!*